

دی‌دگاه

شماره: ۴۸۰	موضوع: ضرورت فعال سازی دیپلماسی تجاری
تاریخ: ۱۳۹۲/۰۸/۰۱	
تهیه و تنظیم: دکتر موسی موسوی زنوز	
<p>توضیح اجمالی:</p> <p>فضای جدید ایجاد شده در صحنه روابط سیاست خارجی کشورمان فرصت مناسبی را برای فعال شدن دیپلماسی تجاری ایران ایجاد کرده است؛ و خود نیز برای تقویت شدن، نیاز به فعالیت بیشتر دیپلماسی کشور در سایر حوزها از جمله تجارت خارجی دارد. از سوی دیگر جمهوری اسلامی ایران از جمله منفعل ترین کشورهای جهان در زمینه هم‌گرایی تجاری است. به جز محدود موافقت‌نامه‌های تجاری، آن هم با حوزه پوشش بسیار محدود کالایی، کشورمان در هیچ نوع از ترتیبات تجاری دیگر شرکت ندارد. اهمیت فعال سازی دیپلماسی تجاری زمانی بیشتر روشن می‌شود که توجه کنیم وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت تلاش برای الحاق به سازمان جهانی تجارت و بهره‌مندی از ظرفیت‌های آن، فعال سازی و افزایش کارآمدی دیپلماسی تجاری، تلاش برای کاهش و رفع تحریم‌ها، رفع موانع موجود در راه برقراری ارتباط و تعامل تجاری بخش خصوصی با کشورهای دیگر، و کمک به ایجاد ساختارهای برقراری ارتباط میان بازارهای ملی، منطقه‌ای و جهانی را در میان اهداف و سیاست‌های برنامه‌های خود اعلام کرده‌اند.</p>	
<p>نکات کلیدی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - مشارکت بیشتر در ترتیبات تجاری با هدف گذاری مناسب می‌تواند ضمن ایجاد تقاضای خارجی برای تولیدات کشورمان، در رفع مشکلات ارزی و نقدینگی بنگاه‌ها و به‌کارگیری کامل ظرفیت‌های استفاده‌نشده و نهایتاً بازگرداندن رونق به اقتصاد مؤثر باشد. حضور فعال در ترتیبات و سازمان‌های تجاری مطمئناً می‌تواند در عمل از تأثیرگذاری تحریم‌های یک‌جانبه برخی کشورها، علی‌الخصوص تحریم‌های فراسرزمینی آمریکا علیه کشورمان بکاهد. - فعال شدن دیپلماسی تجاری الزاماتی دارد که بدون توجه به آن‌ها، نمی‌تواند متضمن منافع ملموسی برای کشور باشد. در داخل کشور، هماهنگی سیاست‌های صنعتی، کشاورزی و تنظیم بازار با سیاست‌های تجاری از پیش‌نیازهای مهم موفقیت دیپلماسی تجاری است. پرهیز از تبدیل کردن مذاکرات تجاری به امور صرفاً اجرایی و مبتنی ساختن امر تعیین اهداف و تاکتیک‌های مذاکرات تجاری بر دانش و تحقیقات بنیادی و کاربردی، و همچنین مشارکت دادن بهره‌برداران اصلی موافقت‌نامه‌های تجاری یعنی بنگاه‌های اقتصادی در فرایند مذاکرات، دو راهکار اصلی بیشینه سازی منافع و کمینه‌سازی آسیب‌هاست. تربیت کارشناسان متخصص در زمینه سیاست گذاری تجاری و مذاکره‌کنندگان تجاری برخوردار از دانش تخصصی و مهارت‌های مرتبط نیز در این راستا ضرورت تام دارد. - در سطح بین‌المللی شاید بتوان قبل از هر چیز بر ضرورت تغییر در سیاست نگاه به شرق تأکید کرد. تحریم‌های اقتصادی ایالات متحده علیه کشورمان تا زمانی که روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اتحادیه اروپا در سطح مناسبی قرار داشت، عملاً بی‌اثر مانده بود. اثر منفی دیگر سیاست نگاه به شرق تضعیف زیرساخت‌های صنعتی کشورمان به علت تکیه بر فناوری پایین کشورهای چوین هندوستان و چین بوده که موجب کاهش رقابت‌پذیری بنگاه‌های ما شده و ما را گرفتار یک دور باطل کرده است. به طوری که فقدان رقابت‌پذیری ما را از هم‌گرایی با اقتصاد جهانی باز داشته است و این انزوای اقتصادی، خود موجب وخامت هر چه بیشتر وضعیت توان رقابت‌پذیری بنگاه‌های ما می‌شود. - اقدام بین‌المللی ضروری دیگر، دقیقاً به تلاش‌های کشور در جهت الحاق به سازمان جهانی تجارت مربوط است. دولت می‌تواند در شرایط بین‌المللی جدید، این‌گونه اقدامات خود را در میان کشورهای عضو سازمان جهانی تجارت افزایش دهد و با استدلال‌ات حقوقی و تأکید بر مقررات و رویه‌های سازمان، مواضع کشورهایی چون آمریکا را که به ناحق مانع ادامه فرایند الحاق کشورمان شده‌اند، تضعیف کند و حتی امکان تشکیل گروه کاری و آغاز عملی مذاکرات الحاق را فراهم آورد. این اقدام همچنین می‌تواند از سوءاستفاده برخی طرف‌های مذاکراتی در مسئله هسته‌ای و طرح رفع موانع فراراه الحاق کشورمان به سازمان جهانی تجارت به عنوان امتیازی در قبال امتیازات هسته‌ای از سوی ایران، جلوگیری کند. 	
تأیید رئیس مؤسسه:	تأیید رئیس گروه مشاوران: